

РЕШЕНИЕ

№ 588

гр. Стара Загора, 29.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, XIII–ТИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Жения Иванова

при участието на секретаря Невена Иванова
като разгледа докладваното от Жения Иванова Гражданско дело №
20225530101079 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правно основание чл. 124, ал.1 ГПК.

В исковата молба се твърди, че ищцата била страна по договор за потребителски кредит № ***** г., сключен със „Стик – Кредит“ АД. Съгласно чл.1 от договора за кредит кредитодателят се задължавал да предостави на кредитополучателя кредит в размер на 300 лева, а кредитополучателят /доверителната ми/ се задължавала да върне сумата от 300 лева, съгласно условията на договора в срок от 30 дни. Съгласно договор за потребителски кредит № 722804 / 15.08.2021 г., ГПР по кредита била в размер на 0 %, а ГЛП в размер също на 0 %.

В чл.29, ал.1 от договора било предвидено, че ако П.Ч. не предоставила допълнително обезпечение дължала на кредитора неустойка в размер на 0.9 % (нула цяло и девет на сто) от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не било предоставено договореното обезпечение. А съгласно ал.2 от същата разпоредба неустойката се заплащала периодично заедно с всяка погасителна вноска. В тази връзка на ищцата била начислена неустойка в общ размер на 81 лева. Това било видно и от уведомлението изпратено от ответната страна.

Наред с това, на същата се начислявала и наказателна лихва в един

огромен размер, близък до размера на отпуснатия кредит, а именно 229,91 лева, което дори не ставало ясно, как било изчислено, въз основа на какво било изчислено, доколкото в договора бил посочен ГЛП от 0%.

Счита, че претендиралата от ищцата неустойка и наказателни лихви, в общ размер на 310,91 лева, по договор за потребителски кредит № ***** г., сключен със „Стик – Кредит“ АД, били изцяло недължими и нищожни на основание чл.124, ал.1 от ГПК, вр. с ЗЗД, ЗПК, ЗЗП, като излага следните съображения за това:

Поради накърняването на принципа на „добри нрави“ по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достигало до значителна нееквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до zlepоставяне на интересите на подзащитната ми с цел извличане на собствена изгода на кредитора.

В допълнение, неустойката и наказателните лихви, в общ размер на 310,91 лева, били нищожни като противоречащи на добрите нрави и неравноправни по смисъла на чл.143, т.19 от ЗЗП, тъй като сумата която се претендирала чрез тях в размер на 310,91 лева била в размер над сумата на отпуснатия кредит в размер на 300 лева. По този начин безспорно се нарушавал принципа на добросъвестност и справедливост. Принципът на добросъвестността бил застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, бил да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. В настоящия случай, със заплащането на сумата предвидена за неустойка и наказателна лихва, изцяло се нарушавал принципа на добросъвестност и справедливост

Така клаузите за неустойка и наказателни лихви, в общ размер на 310,91 лева, били неравноправни по смисъла на чл.143 от ЗЗП.

Неустойката и наказателната лихва, в общ размер на 310,91 лева, се намирали в пряко противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК директива. Подобни уговорки прехвърляли риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водила до допълнително увеличаване на размера на задълженията. Неустойка за неизпълнение на акцесорно задължение било пример за неустойка, която

излизала извън присъщите си функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване.

Не на последно място, тези неустойка и наказателна лихва били нищожни и недължими, поради това, че самият договор за потребителски кредит № ***** г., сключен със „Стик – Кредит“ АД, бил нищожен на основание чл.22 от ЗПК и не отговарял на изискванията на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 от ЗПК.

В случая в договор за потребителски кредит № ***** г. бил посочен годишен лихвен процент 0 %. Липсвали обаче каквито и да било условия за прилагането му. Липсвало изрично посочване дали лихвеният процент бил фиксиран за целият срок за кредита, или бил променлив. Нарушението било още по съществено доколкото нито в договора, нито в погасителния план имало отбелязване какъв бил общият размер на дължимата за срока на договора възнаградителна лихва и съотношението ѝ с главницата по кредита, доколкото били начислени наказателни лихви на стойност близка до сумата на отпуснатия кредит. Счита, че посоченият лихвен процент не отговарял на действително прилагания от кредитодателя.

Действително в договор за потребителски кредит било посочено, че ГПР бил в размер на 0%. Липсвало обаче, каквото и да било уточнение, какви точно разходи се включвали в посочения процент. Не ставало ясно, посочената неустойка, като разход, дали била включена в ГПР, въпреки че същата не била включена, доколкото стойността на ГПР бил 0%. По този начин ищцата била поставена в невъзможност да разбере какъв реално бил процентът на оскъпяване на ползвания от нея финансов продукт. За да бъде спазена разпоредбата на чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, следвало в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения потребителски договор представлявал ГПР, но и изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които ищцата щяла да направи и които били отчетени при формиране на ГПР. В този случай имало погасителен план, но той изцяло не отговарял на чл. 11, ал. 1, т. 11 от ЗПК, в него липсвала задължителната информация по ЗПК. Доколкото в договор за потребителски кредит била предвидена дължимостта на договорна лихва, както и на неустойка, същите било следвало да бъдат индивидуализирани, подробно посочени с оглед тяхната периодичност. Това не било сторено от

кредитодателя, а напротив, дори вземането за неустойка не било посочено в погасителния план, а впоследствие се претендираше от ищцата, т.е. последната била умишлено въведена в заблуждение, да не знае, че ще дължи неустойка и наказателни лихви, уж под предлога, че сключва един безлихвен кредит, а впоследствие се претендирали срещу нея, сумата от 310,91 лева, сума която дори била в размер по – голям от сумата на отпуснатия кредит от 300 лева.

Искането до съда да приеме, че ищцата не дължи на ответника неустойка и наказателни лихви, в общ размер на 310,91 лева, по договор за потребителски кредит № *****Г, сключен със „Стик – Кредит“ АД, тъй като те са изцяло недължими и нищожни на основание чл.124 ал.1 от ГПК, вр.с ЗЗД, ЗПК, ЗЗП. Претендира направените по делото разноски.

В законоустановения срок по чл.131 ГПК, процесуалният представител на ответното дружество е подал писмен отговор, в който заявява, че предявеният иск е допустим, но неоснователен.

Твърди се, че действително на 15.08.2021 година между „Стик – Кредит“ АД, като кредитор и ищцата П. Й. Ч., като потребител по смисъла ЗПК, бил сключен договор за потребителски кредит под формата на кредитна линия предоставен от разстояние с № 722804, по силата на който кредиторът бил предоставил на ищцата заемна сума в размер на 300 лева, която сума същият е бил длъжен да върне заедно с дължимото възнаграждение за ползването и съгласно погасителен план. Договорът бил сключен от разстояние, като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние организирана от кредитора и при спазване на изискванията ЗПФУР и ЗЕДЕУУ. Лицето кандидатствало за отпускане на този кредит на 15.08.2021 година и след оценка на кредитната задлъжнялост на лицето, проверка на валидността на личната му карта, и справка в ЦКР за вписани обстоятелства относно просрочие по други отпуснати кредити на лицето, подадената от него заявка за отпускане на потребителски кредит била одобрена, сключен бил горепосоченият договор за потребителски кредит с № 722804 по реда на ЗПК, ЗПФУР и ЗЕДЕУУ, и на лицето била преведена сумата от 300 лева на 16.08.2021 г., по посоченият от лицето начин, а именно чрез превод по името на лицето в „Изипей“.

Видно от този договор било, че страните по него се били договорили ползването на заемната сума за посоченият период от 30 дни да е била без да

се дължи възнаградителна лихва. Видно също така от договора, а именно от чл. 1 т. 10, било че страните се били договорили, че за просрочени плащания по него щяло да се дължи лихва в размер на 10 % (десет процента). Също така в чл. 1 т. 11 от договора страните се били договорили, че заемотателя следвало да предостави обезпечение за отпуснатият кредит под формата на банкова гаранция или поръчител, като в чл. 19 от договора бил предвиден срок, в който страната ако реши следвало да предостави договореното обезпечение – поръчител или банкова гаранция, като в случай, че не предоставила такова щяла да дължи неустойка за неизпълнение на това поето от нея не финансово задължение, като тази неустойка щяла да бъде начислявана от кредитора за периода, през който не било предоставено същото. Следвало да се има в предвид, че в чл. 19 и следващите от горепосоченият договор била предвидена хипотеза, съгласно която при неизпълнение на договорни задължения от страна на потребителя, можело да му бъде начислена неустойка. Кредиторът обаче, не бил договорно задължен да претендира подобна неустойка.

По отношение на твърдението, че клаузата на чл. 19 ал. 1 от горепосоченият договор била нищожна на основание чл. 26 ал. 1 от ЗЗД, като противоречаща на добрите нрави излага следното: Процесният договор бил сключен от разстояние, като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от кредитора, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използвали изключително средства за комуникации от разстояние. Редът за организиране на системата бил посочен в „общите условия, уреждащи отношенията между „Стик – Кредит“ АД и неговите клиенти, по повод предоставяните от дружеството финансови услуги от разстояние“ наричани за краткост ОУ, неразделна част от индивидуалните договори за кредит. Актуалните ОУ се намирали и били общодостъпни на уебсайта на www.stikcredit.bg.

Съгласно приложимите към настоящият договор ОУ – страните ползвали интернет (и по – точно размяна на електронни съобщения от и до електронната поща, както и уебсайта на „Стик – Кредит“ АД, находящ се на адрес: www.stikcredit.bg и/или кратки текстови съобщения (СМС) като средство за комуникация и извършване на правни изявления.

Комуникацията между страните се извършвала по инициатива на ищеца,

чрез извършване на действия по кандидатстване за отпускане на кредит. Съгласно чл. 5 от ОУ кандидатстването можело да се извърши по някой от следните начини: 1) попълване на електронна форма за регистрация – заявление (молба) за отпускане на заем, намираща се на уеб страницата на дружеството или 2) по телефон. В процеса на кандидатстване потребителят предоставял на кредитора своите телефон (т.нар. идентификационен номер) и електронна поща (имейл).

В раздел 2 „Термини и Понятия“ на ОУ било посочено, че „Идентификационен номер“ представлявал „мобилен телефонен номер, от който кандидат – заявител, кандидатства за заем по телефонна линия. Страните се съгласявали, че във взаимоотношенията между тях (настоящи и бъдещи), изявленията направени до дружеството от този идентификационен номер били изявления на заявителя“. Отделно от горното, ползвайки своята електронна поща, потребителят можел да създаде т.нар. „личен акаунт“. Съгласно на ОУ „Профил/Електронен профил“ представлявал „лично виртуално пространство на потребителя, индивидуализирано от него, чрез предоставяне на информация за електронна поща и парола. Електронната поща посочена от потребителя във формата/заявлението за кандидатстване представлявала средство за индивидуализация на същия от страна на Кредитора“. В допълнение, в ОУ било посочено, че използването на идентификационният номер, „Профил на клиента/Електронен профил“ и електронна поща от потребителя представлявал електронен подпис, като му била придадена силата на саморъчен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 4 от ЗЕДЕУУ.

В настоящият случай сключването на договора било иницирано от ищцата със създаването на личен профил на уебсайта на ответното дружество, който акаунт се ползвал с посочена от потребителя електронна поща и избрана от него парола.

На 15.08.2021 година, чрез създаденият от П. Й. Ч. личен профил, същата била попълнила заявка за кандидатстване за кредит от разстояние, като в зададените полета в заявлението били въведени следните данни – три имена, ЕГН, номер на документ за самоличност, постоянен и настоящ адрес, електронен адрес за получаване на документи и кореспонденция, лице за контакт, желан размер на кредита, условията при които желае да ползва

кредита и желания начин на усвояване на сумата. В заявлението бил посочен и така нареченият „идентификационен номер“.

След попълване на заявлението за кандидатстване и в съответствие с посоченото в чл. 6 ал. 2 от ОУ на ищеца била изпратена необходимата пред договорна информация, включваща СЕФ, за да завърши заявката потребителят натиснал бутон „Вземи парите“, което действие било потвърждение на недвусмисленото искане за отпускане на исканата от потребителя сума. След натискането на бутона „Вземи парите“ на потребителя се предоставяла възможност да изтегли проект за договор за потребителски кредит, като ако бил съгласен с неговото съдържание, потребителят натиснал бутона „Подпис“, с което действие последният давал своето недвусмислено волеизявление за съгласието му със съдържанието на договора и за неговото сключване.

След одобрението на подадената заявка от страна на „Стик – Кредит“ АД, за отпускане на сумата посочена от ищеца на електронна поща посочена от него в заявката били изпратени автоматично проект на договор за потребителски кредит сключен от разстояние № 722804 от 15.08.2021 г. с приложение № 2 погасителен план към него, стандартен европейски формуляр (СЕФ) и общи условия (ОУ). Въпросните документи съдържали предвидената в законите пред договорна информация за желанят кредит, предоставена в ясен и четлив вид, на български език и при съблюдаване на приложимите нормативни изисквания. В проекта на договора за кредит и приложенията към него били посочени дължимите от ищеца суми, заявеният размер на главницата, брой и размер на месечните вноски, падеж, размер на лихвеният процент по кредита, ГПР, изискването за предоставяне на обезпечение, лихвата за просрочените плащания

След запознаване с всички условия във връзка с кредита на 15.08.2021 година ищеца бил натиснал бутона „Подпис“, с което последният бил изразил и своето съгласие за сключване на договора.

В резултат на тези предприети от страна на ищеца действия между „Стик – Кредит“ АД и ищеца като кредитополучател на 15.08.2021 година бил сключен във формата на електронен документ договор за потребителски кредит под формата на кредитна линия предоставен от разстояние с № 722804. Сключването на договора във формата на електронен документ бил

съобразено изцяло със ЗЕДЕУУ, ЗПФУР, ЗПК и с всички други приложими нормативни документи.

Относно дължимата неустойка при непредоставяне на обезпечение излага следното: Независимо, че такава неустойка не била начислявана и събирана от дружеството, намира, че тази клауза била валидна и отговаряща на всички изисквания на действащото законодателство.

За да възникне задължение за неустойка, било необходимо наличието на няколко предпоставки: неустойката да е била уговорена между страните, кредиторът да е изпълнил задължението си или да е бил готов да го изпълни; да е налице неизпълнение на договорното задължение, чието изпълнение неустойката обезпечавала и обезщетявала. Неустойката се дължала от неизправната страна по договора, когато била налице онази форма на неизпълнение, за която тя била уговорена, а именно – непредоставяне на обезпечение по договора. Неустойката била винаги парична санкция, имаща за цел да гарантира изпълнението „под страх“, че в противен случай би се начислила. С оглед, което било и нормално в случай, че задължението, което тя обезпечавала не бъде изпълнено, размерът на задължението на длъжника да бъде увеличен. Това обстоятелство не би следвало да я прави нищожна, с оглед факта, че това била присъщата за нея функция.

В случая тя била уговорена за неизпълнение на непарично задължение за предоставяне на обезпечение, изпълнението не било обезпечено с други правни способности, а нейният вид се определял в зависимост от това, дали заемателят по договора изпълнил в някакъв момент своето задължение. С оглед на което и размерът на неустойката се определяла като процент от заетата сума, като същата се начислявала, докато не бъде изпълнено задължението, а това зависило изцяло от волята на заемателя. Видно от договора неустойката се дължала единствено за периода, в който заемателят реално не бил предоставил обезпечение, като ако такова бъде предоставено впоследствие – същата спирала да се начислява. Тоест причината за евентуалното начисляване на такава неустойка би било единствено виновното поведение на ищеца.

Счита, че така договореният размер на неустойката, като определен процент съгласно чл. 46 ал. 1 от ОУ в размер на 0.9%, независимо, че в текста на договор за потребителски кредит бил посочен вече изчисленият размер

обхващащ целият период на договора изпълнявал предвидените в чл. 92 от ЗЗД цели и не предвиждал неоснователно разместване на блага. Неустойката освен обезщетителна функция имала и други функции – обезпечителна и санкционна, като целта била да се стимулира изпълнението и превенира допускане на неизпълнение. В случая уговорената неустойка не излизала извън присъщите и функции, като аргументи гласящи, че била „загубила присъщата и функция“, т.к. нямало данни за ответника да са настъпили вреди. Неустойката имала стимулираща роля за длъжника да изпълни точно задълженията си, тъй като в противен случай щял да носи отговорност, без кредиторът да трябвало да доказва настъпването на вредите и техният размер. При неустойката настъпването на вредите било предполагаемо, макар и кредиторът да не трябвало да доказва техният размер. Въпреки това счита вредите от неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение за очевидни. С оглед на непредоставянето на обезпечение, кредиторът бил лишен от гаранция, че неговото вземане някога щяло да бъде удовлетворено, което безспорно засягало неговия интерес.

Основната цел на уговорената неустойка била да репарира причинените от неизпълнение в срок вреди. Останалите цели предвидени с неустойката целяли да реализират точното изпълнение и ако не се постигнало – да санкционират за неизпълнение, както било в настоящият случай. С оглед изложеното, счита, че задължението на заемателя да предостави обезпечение, както и неблагоприятните за него последици от неизпълнение на това негово задължение били валидни и непротиворечащи на добрите нрави.

Нищожността, поради противоречие с добрите нрави следвало да се преценява към момента на сключване на договора, а не въз основа на размера на неустойката, получаващ се в резултат на неизпълнението. По правило неустойката представлявала предварително определено обезщетение с оглед, което било нормално нейният размер да е предварително уговорен между страните и включен, като част от погасителните вноски, като изрично било записано, че това била дължимата вноска само при хипотезата на чл. 20 от договора, а именно в случай, че заемателят не представил обезпечение. Поради това счита включването на неустойката в падежните вноски за правилно с оглед изискванията на закона.

Не споделя извода на ищцовата страна, че размерът на договорената

неустойка, следвало да бъде включен при изчисляването на ГПР по кредита, на първо място, защото това не бил разход по отпуснатият кредит, а договорена неустойка, която се дължала във връзка с неизпълнение от страна на ищцовата страна на едно поето от нея нефинансово задължение, а именно да предостави обезпечение в предвидената в чл. 19 и сл. от договора за потребителски кредит. Видно от отговора и действащите ОУ било, че въпросната неустойка по правило не се дължала за целият период на договора, а единствено за времето, през което ищцовата страна не била изпълнила своето задължение и не била предоставила обезпечението, което се била съгласила да предостави съгласно изискванията на чл. 19 и сл. от договора за потребителски кредит. В действителност в погасителният план горепосочената неустойка била включена в месечната вноска, но със забележката че това било единствено при хипотезата на чл. 46 от ОУ. Освен това в чл. 19 от ЗПК изрично било посочено, че при изчисляване на ГПР не се включвали разходите за договорена неустойки за не финансови задължения.

Счита, че не било налице визираното от страна на ищеца използване на нелоялни търговски практики от страна на ответното дружество, както и, че вписаният в договора за потребителски кредит размер на възнаградителна лихва и ГПР били действително приложимите към договора.

В съдебно заседание П. Й. Ч., редовно призована, не се явява и не изпраща представител. Процесуалният ѝ представител – адв. М. депозира по делото становище, с което доразвива доводите в исковата молба за недължимост на начислените суми за неустойка и наказателна лихва.

В съдебно заседание ответното дружество „Стик – Кредит“ АД, редовно призовано, не изпраща представител, а депозира становище по делото, с което поддържа отговора на исковата молба.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства по реда на чл.235, ал.2 ГПК във връзка с чл. 12 ГПК, намира за установено следното:

По делото не е спорно, че между страните е сключен договор за потребителски кредит под формата на кредитна линия, предоставен от разстояние № ***** г. (л.5 и сл. от делото), с кредитор „Стик – Кредит“ АД и потребител П. Й. Ч., по силата на който ответникът е предоставил на ищцата заемна сума в размер на 300 лева (видно от разписка

– л. 41), със срок на погасяване 30 дни, при ГПР - 0 %, ГЛП 0 %, лихвен процент за забава (законна лихва за забава) – 10 % (чл.1 и чл. 28, ал.1 от договора). В чл. 19 от договора е уговорено още, че в 3-дневен срок от подписването му потребителят следва да предостави на кредитора едно от следните обезпечения: 1. физическо лице - поръчител, което да отговаря на посочени в договора изисквания или 2. банкова гаранция, която също да отговаря на условия посочени в договора, като в чл.29, ал.1 от договора е уговорено, че при неспазване на това задължение потребителят дължи неустойка в размер на 0.9 % (нула цяло и девет на сто) от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не било предоставено договореното обезпечение.

Видно от представената по делото покана за доброволно плащане с дата 15.03.2022г. ответникът е уведомил ищцата, че по горепосочения договор дължи: 300 лева – главница, лихва – 9 лева, наказателни лихви 229,91 лева, неустойка – 81 лева. В поканата е посочено още, че кредиторът има право да начислява наказателни лихви при просрочие съгласно раздел II Тарифата на „Стик – Кредит“ АД. Предоставен е 5 – дневен срок за плащане.

По делото са представени Общите условия на „Стик – Кредит“ АД.

При така установеното от фактическа страна, съдът, от правна страна, намира следното:

Чрез предявените искове, с които съдът е сезиран, ищецът отрича правото на ответника да получи сумата 310,91 лева (81 лева – неустойка и 229,91 лева – наказателни лихви) по договор за потребителски кредит под формата на кредитна линия, предоставен от разстояние № ***** Г., като твърди нищожност на клаузите, с които са уговорени, както и че клауза за наказателни лихви в такъв размер изобщо не е уговорена.

Клаузите на чл.19 и чл. 29, ал.1 от процесния договор, че се дължи неустойка, поради това че в 3-дневен срок от подписването му потребителят не е представил на кредитора едно от следните обезпечения: 1. физическо лице – поръчител, което да отговаря на посочени в договора изисквания или 2. банкова гаранция, са нищожна, тъй като с тях се предвижда обезщетение за неизпълнението на едно акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което пряко обаче не произтичат вреди. Косвено вредите, чието обезщетение се търси с тази неустойка, са, че вземането няма да бъде събрано. При това

следва да се подчертае, че тези вреди са самопричинени, тъй като, ако има предварителна оценка, че е нужно обезпечение, за да се отпусне кредитът (заемът), той не би трябвало да се отпусне преди да се предостави обезпечението. В случая това изискване не е спазено и от неизпълнение на това задължение за предварителна оценка финансовата институция не може да черпи права за себе си, за да изведе легитимен интерес да претендира описаната неустойка. Неустойка за неизпълнение на акцесорно задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди, е типичен пример за неустойка, която излиза извън присъщите си функции (обезпечителна, обезщетителна и санкционна) и цели само и единствено постигане на неоснователно обогатяване, какъвто е настоящия случай и съответно клаузите, с които е уговорена са нищожни, поради противоречие с добрите нрави –чл. 26, ал.1 ЗЗД (т. 3 от Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2009г., ОСТК, Р-74-2011, IV г.о.; Р-88-2010 г., I т.о.; Р-702-2008 г. II т.о.). Допълнителен аргумент за нищожността на тези клаузи може да бъде изведен и от Директива 2008/48/ЕО, доколкото в случая не е спорно, че заемотателят е финансова институция. От член 8, параграф 1 от Директивата а в светлината на съображение 28 става ясно, че преди сключването на договор за кредит кредиторът е длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя, като при необходимост това задължение може да включва да се направи справка в съответната база данни. В този смисъл в съображение 26 се посочва, че в условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те не процедират по този начин. Преддоговорното задължение на кредитора да направи оценка на кредитоспособността на кредитополучателя, доколкото цели да предпази потребителите от свръхзадлъжнялост и неплатежоспособност, допринася за постигането на целта на Директива 2008/48/ЕО, която се състои, както става ясно от съображения 7 и 9, в предвиждането в областта на потребителските кредити на пълна и наложителна хармонизация в редица ключови области, която се приема като необходима, за да се осигури на всички потребители в Съюза високо и

равностойно равнище на защита на техните интереси и за да се улесни изграждането на добре функциониращ вътрешен пазар на потребителски кредити. В този смисъл и решение от 27 03. 2014 г. по дело C-565/12 на СЕС по повод преюдициално запитване от френски съд. Предвид това клауза, която предвижда, че се дължи неустойка при неосигуряване на поръчители или банкова гаранция, което задължение става изискуемо след неизпълнение на договора за кредит, е в пряко противоречие с целта на Директивата. На практика такава клауза прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията. По този начин на длъжника се вменява задължение да осигури обезпечение след като кредита е отпуснат, като ако не го напри, дългът му нараства, тоест опасността от свърхзадлъжнялост на длъжника се увеличава. Целта е, ако има съмнение в платежоспособността на длъжника, първо да се поиска обезпечение и след предоставянето му да се да отпусне кредитът, която практика би съответствало на изискванията на Директивата. Задължение за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника преди отпускане на кредита произтича и от разпоредбата на чл.16 от Закона за потребителския кредит. Съдът има задължение да се придържа към Директивата при тълкуването на националния закон, като той следва да се тълкува изцяло във връзка и с оглед целите на директивата. Оттук следва недължимост на вземане на ответника за неустойка в размер на 81 лева поради нищожност на клаузите, с които е уговорена.

Нищожна са и всякакви уговорки за заплащане на наказателни лихви, защото противоречат на императивните разпоредби на чл. 33, ал.1 ЗПК, съгласно които при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, като обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. Такова обезщетение за забава обаче вече има предвидено в договора и това е лихвата за забава в размер на 10 % (която в поканата за доброволно изпълнение е изчислена на 9 лева). Така че допълнително начислените наказателни лихви в размер на 229,91 лева (в размер близък до главницата от 300 лева) противоречат на разпоредбата на чл. 33 ЗПК. Нещо повече, видно от съдържанието на процесния договор и Общите условия към него никъде не е предвидено заплащане на такива наказателни лихви, не е ясно на какво

основание са били начислени и как е бил формиран размера им. Но едно със сигурност е видно, че те многократно нахвърлят по размер законната лихва за забава. Оттук следва недължимост на вземане на ответника за наказателни лихви в размер на 229, 91 лева.

Предвид гореизложеното следва, че предявените отрицателни установителни иски следва да бъдат уважени изцяло.

С оглед изхода на делото и на основание чл.78 ал.1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата направените по делото разноски за държавна такса в размер на 50 лв. Пълномощникът на ищеца е поскал определяне и присъждане на възнаграждение при условията на чл.38 ал.2 от ЗА. По делото е представен договор за правна защита и съдействие, в който е обективизирано изявление, че договореното възнаграждение е съгласно чл.38 ал.1 т.2 от ЗА. В конкретния случай са налице всички необходими предпоставки за възникване на право в полза на процесуален представител на ищеца да претендира и да получи възнаграждение за оказаната безплатно адвокатска помощ и съдействие, на основание чл.38 от ЗА - реално осъществена безплатна правна помощ и основание за ангажиране на отговорността на насрещната страна - ответник за разноски за процесуално представителство на ищеца. Предвид горното съдът счита, че следва да присъди в полза на процесуалния представител на ищеца адвокатско възнаграждение в размер на 300 лв. /чл.7, ал.2, т.1 на Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения/.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на „Стик - Кредит“ АД, ЕИК 202557159, със седалище и адрес на управление гр. Нови пазар, ул. Васил Левски 16, вх.2, ет.4, ап.8, че П. Й. Ч., ЕГН: ***, с постоянен адрес ***** не дължи на „Стик - Кредит“ АД сумата в общ размер на 310,91 лева (81 лева – неустойка и 229,91 лева – наказателни лихви) по договор за потребителски кредит под формата на кредитна линия, предоставен от разстояние № ***** г.**

ОСЪЖДА „Стик - Кредит“ АД, ЕИК 202557159, със седалище и адрес на управление гр. Нови пазар, ул. Васил Левски 16, вх.2, ет.4, ап.8, да заплати на П. Й. Ч., ЕГН: ***, с постоянен адрес *****, сумата в размер на 50 лева, представляваща заплатената от нея държавна такса.**

На основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата, ОСЪЖДА „Стик - Кредит“ АД, ЕИК 202557159, със седалище и адрес на управление гр. Нови пазар, ул. Васил Левски 16, вх.2, ет.4, ап.8, да заплати на адвокат М.В. М., АК Пловдив, гр.Пловдив, ул.Пещерско шосе №81 ет.3 ап.Б , сумата от 300 лева - адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство в настоящото производство на П. Й. Ч., с п.а.

Решението подлежи на обжалване пред ОС – Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____